

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1SZa/27/2015
Identifikačné číslo spisu:	1015201921
Dátum vydania rozhodnutia:	12.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1015201921.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: N. W., narodeného X.X.XXXX, štátneho príslušníka Afganskej islamskej republiky, v krajine pôvodu trvale bytom P. XX L., W., naposledy s miestom pobytu v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, aktuálne na neznámom mieste, zastúpeného pani Mgr. Jarmilou Karak Várgovou, advokátkou so sídlom pracoviska Brečtanová 21, Bratislava proti odporcovi: Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Žilina, Kuzmányho 26, Žilina o opravnom prostriedku navrhovateľa, o odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/128/2015-33 zo dňa 30.11.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/128/2015-33 zo dňa 30.11.2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 4Sp/128/2015-45 zo dňa 18.12.2015 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu PPZ-HCP-BB7-77-059/2015-AV zo dňa 20.10.2015 z r u š u j e .

Odporca j e p o v i n ý nahradiť navrhovateľovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 620,84 EUR na účet jeho právnej zástupkyne vedený v P. P. a. s., č. účtu: XXXXXXXXXXXX/XXXX do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

I. Predmet konania

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie PPZ-HCP-BB7-77-059/2015-AV zo dňa 20.10.2015, ktorým odporca podľa § 88 ods. 1 písm. c), ods. 4, 5 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) dňom 20.10.2015 zaistil navrhovateľa na čas do 20.1.2016 a umiestnil ho v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov (ďalej len „ÚPZC“). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že potom, ako

navrhovateľ cestoval bez cestovného dokladu medzinárodným vlakom z Budapešti do Hamburgu bol dňa 28.7.2015 na základe readmisnej dohody vrátený z územia Českej republiky na Slovensko.

Dňa 29.7.2015 bol v rámci konania o jeho administratívnom vyhostení vypočutý. V priebehu výsluchu o. i. uviedol, že z Afganistanu cestoval cez Irán, Turecko, Grécko, Macedónsko, Srbsko do Maďarska (tam mu boli odobraté odtlačky prstov), kde si kúpil cestovný lístok na vlak do Nemeckej spolkovej republiky (ďalej len „NSR“) - do Hamburgu. Tam chcel žiť a pracovať. Uviedol, že v žiadnom štáte EÚ, resp. Schengenského priestoru nemá udelený žiaden druh pobytu. Pri sebe mal 1100.- eur, pričom na Slovensku si nevie zabezpečiť ďalšie financie na pokrytie svojho pobytu.

Po vydaní rozhodnutia o jeho administratívnom vyhostení zo Slovenska (29.7.2015) bol rozhodnutím z 29.7.2015 zaistený z dôvodu § 88 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov do 27.8.2015. Rozhodnutím odporcu z 25.8.2015 bola doba jeho zaistenia predĺžená do 28.11.2015. 21.9.2015 bolo odporcovi maďarskou stranou oznámené, že navrhovateľ nemôže byť do Maďarska navrátený v rámci readmisnej dohody, nakoľko na jeho navrátenie je potrebné aplikovať nariadenie „Dublin III.“

Dňa 20.10.2015 rozhodol odporca o obnove konania o administratívnom vyhostení navrhovateľa. Následne odporca zrušil svoje rozhodnutie o administratívnom vyhostení navrhovateľa a samostatným rozhodnutím toto konanie zastavil. Dôvodom vydania týchto rozhodnutí bolo zistenie, že navrhovateľ v Maďarsku požiadal o azyl. V ten istý deň bol zo zaistenia prepustený. Dňa 20.10.2015 odporca lustráciou v informačných systémoch polície zistil, že navrhovateľ je pozitívne lustrovaný v systéme IS MIGRA. S poukazom na uvedené oznámil túto skutočnosť Dublinskému stredisku Migračného úradu MVSР, ktoré začalo konanie podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (ďalej len „Nariadenie Dublin III“), evidované pod č. MU-DS-621/2015-DŽ.

Dňa 20.10.2015 odporca navrhovateľovi oznámi začatie konania o jeho zaistení podľa ust. § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov a v tejto veci ho vypočul. Ten o. i. uviedol, že peniaze, ktoré má sú určené na jeho cestu do Nemecka, že iné peniaze si zabezpečiť nevie, že na Slovensku nikoho nepozná, že v Maďarsku požiadal o azyl, pričom o azyl na Slovensku požiadať nechce. Správny orgán, zabezpečujúci vybavenie potrebných cestovných dokladov ako aj samotnú prípravu a realizáciu návratov cudzincov nachádzajúcich sa na slovenskom území (ÚPZC) odporcovi oznámil, že predpokladaná doba na vykonanie všetkých potrebných úkonov je 3 mesiace. Následne odporca vydal napadnuté rozhodnutie, po vydaní a doručení ktorého navrhovateľ o. i. uviedol, že nežiada preskúmať napadnuté rozhodnutie o jeho zaistení. Dňa 4.11.2015 podal zástupca navrhovateľa na pošte opravný prostriedok voči napadnutému rozhodnutiu, ktorý bol odporcovi doručený 11.11.2015.

Krajský súd v rozsahu podaného opravného prostriedku preskúmal napadnuté rozhodnutie odporcu.

K námietke nedostatočne zisteného stavu veci uviedol, že je nedôvodná, nakoľko odporca napadnutým rozhodnutím rozhodol o zaistení navrhovateľa na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa nariadenia Dublin III. Pre aplikáciu tohto druhu rozhodnutia bolo potrebné preukázať, že navrhovateľ sa zdržuje na slovenskom území bez náležitých povolení (dokladov), že v inom členskom štáte požiadal o azyl, že existuje značné riziko úteku a že nie je možné účinne uplatniť iné - miernejšie alternatívne donucovacie prostriedky. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a aj z obsahu pripojeného administratívneho spisu odporcu vyplýva, že bolo jednoznačne preukázané, že navrhovateľ v priebehu svojej cesty po Európe (s cieľom dopraviť sa do NSR) požiadal v Maďarsku o azyl (relácia maďarských štátnych orgánov, samotné potvrdenie tejto skutočnosti navrhovateľom počas jeho výsluchu pred odporcom ako aj v podanom návrhu), že nedisponuje žiadnym cestovným dokladom ani povolením na pobyt, že i napriek podanej žiadosti o azyl (v Maďarsku) územie tohto štátu opustil a v ceste do NSR (kde chcel požiadať o azyl a pracovať a žiť tam) pokračoval vlakom. Tiež, že i napriek skutočnosti, že disponuje čiastkou 1100.- eur tieto peniaze chce použiť výlučne na cestu do NSR a nie na hradenie svojho pobytu na Slovensku, že na Slovensku si nevie zabezpečiť ďalšie financie a nemá tu

zabezpečené ubytovanie.

K námietke navrhovateľa, že odporca vo vzťahu k Maďarsku tento štát nemôže automaticky považovať za bezpečnú krajinu vzhľadom na tam prebiehajúcu migračnú vlnu, pričom mal odporca skúmať v akých podmienkach by sa navrhovateľ nachádzal po jeho vrátení do Maďarska, krajský súd uviedol, že táto tiež nie je dôvodná. Ako to vyplýva zo zákona o azyle, odporca nie je oprávnený vydať rozhodnutie v zmysle ust. § 46a ods. 4 zákona o azyle o odovzdaní navrhovateľa do iného štátu. Na vydanie tohto rozhodnutia je v zmysle zákona o azyle príslušné Dublinské stredisko Migračného úradu MV SR (v konaní č. MU-DS-621/2015-DŽ), ktoré rozhodne o prípustnosti odovzdania, o tom do ktorého konkrétneho štátu bude navrhovateľ odovzdaný a v akej lehote. V rámci tohto konania je teda výlučne Dublinské stredisko Migračného úradu MV SR oprávnené zistiť, či v prípade odovzdania navrhovateľa do iného (konkrétneho) členského štátu sú splnené všetky nevyhnutné predpoklady pre odovzdanie navrhovateľa. Odporca napadnutým rozhodnutím iba zabezpečil, že navrhovateľ bude počas priebehu tohto dublinského konania prítomný (a zastihnuteľný) na slovenskom území.

K námietke, že odporca iba na základe informácie z maďarskej strany aplikoval ust. § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov bez toho aby zistil, či takýto jeho postup je možný krajský súd uviedol, že jedným z predpokladov aplikácie uvedeného ustanovenia je zistenie, že cudzinec (navrhovateľ) požiadal o azyl v inom členskom štáte. Túto skutočnosť odporca jednoznačne zistil a to jednak z oznámenia maďarskej strany, jednak z výpovede navrhovateľa, ako aj z výsledkov lustrácie navrhovateľa v systéme IS MIGRA. Ako to bolo vyššie uvedené, o splnení konkrétnych predpokladov navrátenia navrhovateľa, ako aj určenia štátu do ktorého má byť navrátený rozhodne iný správny orgán - Dublinské stredisko Migračného úradu MV SR.

Krajský súd sa nestotožnil ani s námietkou týkajúcej sa doby zaistenia. Pod pojmom „zabezpečenie prípravy alebo výkonu prevozu podľa osobitného predpisu (nariadenia Dublin III“) je potrebné chápať jednak priebeh a vydanie rozhodnutia Dublinským strediskom Migračného úradu MVSR a následne faktické zabezpečenie prevozu. Ako to vyplýva z ust. Článku 29 ods. 1 nariadenia Dublin III, prevoz sa má uskutočniť najneskôr do šiestich mesiacov od akceptovania dožiadania iným členským štátom o prevzatie alebo prijatie späť alebo konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní, ak majú v súlade s článkom 27 ods. 3 odkladný účinok. Ak teda odporca určil lehotu zaistenia na 3 mesiace, teda lehotu kratšiu ako pripúšťa nariadenia Dublin III na odovzdanie, nie je možné skonštatovať, že takto určená lehota je neprimerane dlhou.

Podľa názoru krajského súdu nie je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, podľa ktorého odporca nijako neodôvodnil riziko úteku navrhovateľa. Toto odôvodnenie sa nachádza predovšetkým v druhom odseku druhej strany napadnutého rozhodnutia odporcu. Na tomto mieste odporca uviedol správnu úvahu, podľa ktorej riziko úteku navrhovateľa spočíva v jeho nelegálnej migrácii po Európe, pričom navrhovateľ nedisponuje žiadnym cestovným dokladom a ani povolením na pobyt. Na inom mieste odôvodnenia tiež uviedol, že navrhovateľ, ktorý v Maďarsku požiadal o azyl na území tohto štátu nezotrval, ale ho opustil a vycestoval do iného členského štátu. Súd dodáva, že podľa samotného znenia Článku 28 ods. 2 nariadenia Dublin III sa riziko úteku posudzuje individuálne, pričom ust. § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov vymedzuje samotný pojem „riziko úteku“. V prejednávanej veci, vychádzajúc predovšetkým z výpovedí navrhovateľa a aj zo zisteného stavu veci je nepochybnou skutočnosť, že navrhovateľovým cieľom jeho cesty bola NSR, kde chcel požiadať o azyl, žiť a pracovať tam. Tomu podriadil trasu svojej cesty, konanie po podaní žiadosti o azyl v Maďarsku (odišiel z tamojšieho zariadenia pre žiadateľov o azyl, zakúpil si cestovný lístok na vlak do Hamburgu a cestu aj nastúpil). Z takéhoto konania je jednoznačné, že ak by na Slovensku nebol odporcom zaistený, pokračoval by v ceste do NSR. Okrem uvedených skutočností o tomto jeho úmysle svedčí aj jeho vyhlásenie, že peniaze ktorými disponuje chce použiť výlučne na cestu do NSR. Dôvodná obava rizika úteku teda podľa názoru súdu jednoznačne existovala, čím bol naplnený jeden z predpokladov zaistenia navrhovateľa a to tak v zmysle nariadenia Dublin III (Článok 28 ods. 2), ako aj v zmysle zákona o pobyte cudzincov (§ 88 ods. 1 písm. c), ods. 2).

K námietke, že odporca i napriek tomu, že navrhovateľ disponuje finančnými prostriedkami (vo výške 1100.- eur) v rozhodnutí uviedol, že finančné prostriedky nemá krajský súd uviedol, že takáto argumentácia navrhovateľa nie je odôvodnená a odporcova úvaha o nemožnosti aplikácie ust. § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov je správna. Je síce pravdou, že navrhovateľ počas svojho výsluchu pred odporcom (v konaní o jeho administratívnom vyhostení) uviedol, že má 1100.- eur, ale následne - v konaní o jeho aktuálnom zaistení na výslovne položenú otázku odpovedal, že peniaze má, ale tie sú určené na jeho cestu do NSR, pričom iné financie si zabezpečiť nevie. Z uvedeného je teda nepochybným fakt, že i keď disponuje určitou čiastkou hotovosťou (ktorá by mu teoreticky postačovala iba na 19 dní pobytu na Slovensku v zmysle ust. § 6 zákona o pobyte cudzincov), túto nie je ochotný použiť na zabezpečenie svojho (prípadného) pobytu na Slovensku. Teda pokiaľ odporca uviedol, že navrhovateľ nemá finančné prostriedky na zabezpečenie svojho pobytu, takéto jeho konštatovanie iba vyplýva zo samotného vyjadrenia navrhovateľa. Odporca tiež správne konštatoval, že navrhovateľ na Slovensku nemá zabezpečené ubytovanie a toto si ani nevie zabezpečiť. Ak teda navrhovateľ nemá finančné prostriedky (resp. tie ktoré má nehodlá na zabezpečenie svojho pobytu na Slovensku použiť), ďalšie si zabezpečiť nevie, nemá ani zabezpečené ubytovanie a s tým súvisiace hradenia životných potrieb, aplikácia ust. § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov v spojení s ust. § 89 ods. 3 tohto zákona nebola možná. Súd tiež dodáva, že ak by aj tieto predpoklady navrhovateľ splňal, jeho voľný pobyt na slovenskom území by nebol možný. Navrhovateľ totižto nedisponuje žiadnym cestovným dokladom ani povolením na pobyt, ktorá skutočnosť s poukazom na ust. § 5 zákona o pobyte cudzincov, resp. Článku 5 ods. 1 písm. a) Kódexu schengenských hraníc vylučuje to, aby mu odporca umožnil voľne sa pohybovať po území Slovenska a teda po teritóriu schengenského priestoru ako takého.

Z uvedených dôvodov krajský súd napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil.

II.

Odvolacie námietky navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie zo dňa 15.12.2015 z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) t. j., že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ v podanom odvolaní namietal nesprávne skutkové zistenia (a následne i nesprávne právne posúdenie veci) s ohľadom na prípustnosť vrátenia navrhovateľa do Maďarskej republiky s ohľadom na potrebu dodržiavania čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

S poukazom na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (10SZa/16/2015 zo dňa 11.11.2015) mal za to, že krajský súd mal odporcovi uložiť povinnosť skúmať, či krajina, do ktorej má byť navrhovateľ vrátený, bude rešpektovať čl. 3 a čl. 5 Dohovoru obzvlášť v prípade, keď z úradnej povinnosti je mu zrejmé, že krajina, kam sa má cudzinec vrátiť, má problémy s dodržiavaním základných ľudských práv, je dôvodná. Je povinnosťou odporcu - správneho orgánu skúmať účel zaistenia, teda či realizácii účelu zaistenia nebránia akékoľvek právne alebo faktické prekážky.

Ďalej s poukazom na doterajší priebeh konania uviedol, že Maďarská republika nie je schopná dodržiavať svoje medzinárodné záväzky a evidenčný systém migrantov zlyháva. Práve preto je dôležité, aby súd vyslovil, že policajný orgán je povinný skúmať, či krajina, do ktorej má byť navrhovateľ vrátený bude rešpektovať jeho práva, obzvlášť v prípade, pokiaľ má na to dostatok času a z úradnej povinnosti je mu zrejmé, že krajina, kam sa má cudzinec vrátiť, má problémy s dodržiavaním základných ľudských práv, v akých podmienkach sa bude cudzinec nachádzať a či mu nehrozí porušenie princípu non - refoulement. Zároveň namietal záver krajského súdu o tom, že skúmanie nie je kompetenciou odporcu skúmať uvedené podmienky, nakoľko toto je v kompetencii Migračného úradu.

V súvislosti s uvedeným, poukazujúc na Súdnu prax Najvyššieho súdu (rozsudok sp. zn. 1SZa/1/2015 zo dňa 09.06.2015) namietal právne posúdenie ohľadom nutnosti vlastníctva dokladov k pobytu pre to, aby mohli byť využité alternatívy k zaisteniu, ako aj nezohľadnenie dôkazov doložených do konania v

rámci opravného prostriedku, ktorými navrhovateľ poukázal na to, že je povinnosťou odporcu ako aj krajského súdu skúmať akým spôsobom s ním bude zaobchádzané s ohľadom na čl. 3 a čl. 5 Dohovoru.

Navrhovateľ sa nestotožnil s tým ako krajský súd posúdil riziko úteku navrhovateľa. Podľa jeho názoru z rozhodnutia krajského súdu nie je zrejmé, na základe ktorých objektívnych kritérií dospel k záveru, že u navrhovateľa existuje riziko úteku.

Ďalej podotkol, že definícia pojmu „riziko úteku“ zakotvená v platnom zákone o pobyte cudzincov nie je použiteľná pre účely zaistenia z dôvodu návratu v rámci dublinského konania, kde sa podľa jeho názoru vyžaduje vyššia miera hrozby úteku.

Navrhovateľ ďalej namietal dĺžku doby jeho zaistenia a záver krajského súdu o jej primeranosti (3 mesiace), poukazujúc na skutočnosť že sa nejedná o prvé zaistenie navrhovateľa. Ten bol zaistený už od 29.07.2015 na účel jeho readmisie a následne prezaistený 20.10.2015.

Vzhľadom na vyššie uvedené žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

III.

Stanovisko odporcu k odvolacím námietkam

Odporca, podaním PPZ-HCP-BB7-77-110/2015-AV zo dňa 30.12.2015 oznámil, že navrhovateľ dňa 23.11.2015 dobrovoľne vycestoval z územia Slovenskej republiky do krajiny pôvodu v rámci asistovaného dobrovoľného návratu do domovského štátu.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 12. januára 2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či odvolacie námietky odporcu sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov „policať je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku.“

Osobitným predpisom podľa citovaného ustanovenia je Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013).

Podľa § 88 ods. 4 veta prvá zákona o pobyte cudzincov „štátny príslušník tretej krajiny môže byť

zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov.“

Podľa § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov „policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť

- a) hlásenia pobytu alebo
- b) zložiť peňažnú záruku.“

Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov „policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.“

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku „správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.“

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku „v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.“

Navrhovateľ v odvolaní namietal nesprávne skutkové zistenia (a následne i nesprávne právne posúdenie veci) najmä v súvislosti nedostatočným zistením skutkového stavu veci týkajúcim sa prípustnosti vrátenia navrhovateľa do Maďarskej republiky vzhľadom na podmienku dodržiavania čl. 3 Dohovoru.

Odvolací súd považoval túto námietku za dôvodnú.

Predovšetkým možno súdu prvého stupňa vytknúť, že v konaní o opravnom prostriedku nezaujal stanovisko k námietke navrhovateľa, že odporca mal skúmať aj podmienky do akých má byť tento vrátený. Podľa názoru odvolacieho súdu táto námietka bola dôvodná, obzvlášť v prípade, obzvlášť v prípade, keď z úradnej povinnosti je mu zrejmé, že krajina, kam sa má cudzinec vrátiť, má problémy s dodržiavaním základných ľudských práv v podmienkach, v ktorých sa bude cudzinec nachádzať.

Odvolací súd poukazuje na povinnosť správneho orgánu skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia vyplývajúcu z ust. § 90 ods. 1 písm. d) zákona, teda, či realizácii účelu zaistenia nebránia akékoľvek právne alebo faktické prekážky a z tohto dôvodu neobstojí argumentácia súdu prvého stupňa, že v predmetnom konaní nebolo potrebné vyhodnocovať aktuálnu situáciu v Maďarsku, nakoľko toto je v kompetencii Dublinského strediska Migračného úradu Ministerstva vnútra SR, pretože treba zdôrazniť, že i keď tieto konania sú odlišné, nie sú úplne nezávislé či izolované.

Odvolací súd v tejto súvislosti odkazuje na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, v zmysle ktorej „konanie o zaistení a konanie o administratívnom vyhostení sú síce dve odlišné konania, ale v žiadnom prípade nie sú úplne nezávislé či izolované“ (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II US 264/09 z 19. októbra 2010), na ktorý odporca síce v preskúvanom rozhodnutí poukázal, ale z jeho záveru dostatočne nevychádzal.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že v jeho prípade navrhovateľa ide o jeho opakované zaistenie, keď pôvodne bol zaistený dňa 29.7.2015 na účely readmisie v zmysle zmluvy o readmisii osôb na spoločnej hranici č. 30/2004 Z. z. na územie Maďarskej republiky (na základe oznámenia kedy najprv Maďarská republika dňa 27.07.2015 vyžiadala prevzatie navrhovateľa na základe zmluvy o readmisii osôb na spoločnej hranici č. 30/2004 Z. z. na územie Maďarskej republiky, nakoľko navrhovateľa neidentifikovala ako žiadateľa o azyl na jej území) a súčasne bolo začaté konanie o jeho administratívnom vyhostení a zákaze vstupu. Následne dňa 10.08.2015 Maďarská republika odmietla prevzatie navrhovateľa uvedeným postupom z dôvodu, že tento je v súčasnej dobe evidovaný ako žiadateľ o udelenie azylu v Maďarskej republike, vyžaduje sa preto postup podľa Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26.6.2013, načo odporca rozhodnutím z 25.8.2015 rozhodol o predĺžení

lehoty zaistenia a až predmetným rozhodnutím z 20.10.2015 rozhodol o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov.

Je nepochybné, že odporcovi boli skutočnosti súvisiace s rozpornými informáciami maďarskej strany o statuse navrhovateľa a preukazujúce tak značné problémy s evidenciou žiadateľov o azyl, známe a preto bolo nevyhnutné starostlivo skúmať (aj s poukazom na ust. § 32 ods. 1 Správneho poriadku), či Maďarsko je ochotné a schopné takúto osobu prijať, pretože od postoja Maďarska závisel samotný účel zaistenia, keďže jeho reálnosť (realizovateľnosť) je vždy nevyhnutnou podmienkou zákonnosti zaistenia. Za dôvodnú považoval odvolací súd aj námietku vytýkajúcu, že odporca mal skúmať aj podmienky do akých má byť takto zaistená osoba vrátená v súvislosti s možným porušením princípu non - refoulement, najmä ak hrozí, že podmienky, v ktorých bude takáto osoba po vrátení do Maďarska držaná, najmä vzhľadom na preplnenosť tamojších stredísk pre utečencov, môžu dosiahnuť intenzitu neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle čl. 3 Dohovoru, a tiež aj v prípade, že by hrozilo, že hoci daná osoba požiadala v Maďarsku o azyl, bude z Maďarska vrátená do ďalšej krajiny, kde by jej takého nebezpečenstvo vážnej ujmy hrozilo.

V tejto súvislosti podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľ dôvodne namietal, že súd prvého stupňa neprihliadol na predložené dôkazy, (rozsudok Správneho súdneho dvora Rakúska (Verwaltungsgerichtshof) a predbežné opatrenia ESĽP v iných, no skutkovo obdobných prípadoch) a nezaujal stanovisko k záverom v nich konštatovaným týkajúcim sa problémov s dodržiavaním ľudských práv a medzinárodných záväzkov Maďarskej republiky, nakoľko sa vyslovujú k situácii v krajine, do ktorej má byť navrhovateľ vrátený a týkajú tých istých práv, ktorých dodržiavania sa navrhovateľ domáha.

Vychádzajúc z cieľov Európskej únie, z ktorých jedným je spoločná azylová politika vrátane spoločného európskeho azylového systému (bod 2 preambuly Nariadenia č. 604/2013) nebolo namieste relevantné rozhodnutia v agende spoločného európskeho azylového systému bez ďalšieho odmietnuť, ale bolo vhodné zaujať k nim stanovisko, najmä z toho pohľadu, či boli spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým dospel odporca, keď navrhovateľ namietal, že krajina, kam sa má cudzinec vrátiť, má problémy s dodržiavaním základných ľudských práv, najmä z toho pohľadu, v akých podmienkach sa bude cudzinec nachádzať. Len konštatovanie všeobecných kritérií bezpečnostných záruk členského štátu EÚ zjavne nezohľadňuje rýchlo sa meniacu aktuálnu situáciu v súvislosti s prebiehajúcou migračnou vlnou, ktorej dopady sú dotknutým správny orgánom nepochybne dobre známe, preto bolo povinnosťou správnych orgánov za účelom presného a úplného zistenia skutkového stavu (§ 32 ods. 1 Správneho poriadku, pričom nie sú viazané len návrhmi účastníkov konania) zaoberať sa uvedenými skutočnosťami a náležite plnenie tejto povinnosti nemalo ostať bez povšimnutia ani súdom prvého stupňa.

Odvolací súd považuje za potrebné pripomenúť, že čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého nikto nesmie byť mučený alebo podrobovaný neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu, je základom pre uplatňovanie zásady non - refoulement, teda nenavracania.

Táto zásada sa objavuje aj v Dohovore o právnom postavení utečencov - v čl. 33 - tu má však trochu iný obsah. Podľa tohto ustanovenia žiadny zmluvný štát Ženevského dohovoru nevyhostí akýmkoľvek spôsobom alebo nenavráti utečenca na hranice krajín, v ktorých by jeho život alebo osobná sloboda boli ohrozené na základe jeho rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo politického presvedčenia. Zásada non - refoulement podľa Ženevského dohovoru teda zahŕňa na jednej strane aj prípady ohrozenia osobnej slobody utečenca v prípade jeho návratu, na strane druhej je tu potrebná súvislosť s dôvodmi prenasledovania, čo je zároveň jedna z nutných podmienok pre udelenie štatútu utečenca, teda vlastne azylu.

Naproti tomu európsky Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepozná právo na azyl, ale judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva k článku 3 Dohovoru vyžaduje od zmluvných strán, teda členských štátoch Rady Európy nielen rešpektovanie zákazu mučenia, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v rámci ich jurisdikcie, ale zároveň záväzok nevydať či nevyhostiť nikoho

do takej krajiny, kde by bol mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu vystavený. Musia však existovať závažné a preukázané dôvody sa obávať, že existuje reálne nebezpečenstvo (real risk) zaobchádzanie nezlučiteľného s čl. 3 Dohovoru.

V súvislosti s námietkou navrhovateľa vytykajúcou záver prvostupňového súdu o nemožnosti aplikácie alternatív k zaisteniu podľa § 89 zákona o pobyte cudzincov, z dôvodu nevlastnenia dokladov k pobytu, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že platná európska a ani domáca právna úprava inštitútu alternatívneho opatrenia namiesto zaistenia (§ 89 ods. 1 písm. a/, b/ zákona) výslovne nepodmieňuje možnosť jeho využitia vlastnením dokladov k pobytu, vzhľadom na to že možno dôvodne očakávať (vyžadovať), aby príslušné správne orgány v rámci svojich kompetencií zosúlادili využitie tohto legitímneho inštitútu s inými relevantnými zákonnými požiadavkami spojenými s pobytom cudzinca na území Slovenskej republiky a z uvedeného dôvodu ani argumentácia odporcu, s ktorou sa súd prvého stupňa stotožnil odkazujúca na čl. 5 Kódexu schengenských hraníc, neodôvodňuje záver o nemožnosti využitia resp. o vylúčení inštitútu alternatívy k zaisteniu.

Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že neboli naplnené predpoklady na potvrdenie rozhodnutia odporcu súdom prvého stupňa a preto odvolaním napadnutý rozsudok zmenil tak, že rozhodnutie odporcu sám zrušil (§ 250ja ods. 3 O.s.p.).

Odvolací súd nenariadil prepustenie navrhovateľa z ÚPZC Medveďov vzhľadom na podanie odporcu PPZ-HCP-BB7-77-110/2015-AV zo dňa 30.12.2015, ktorým oznámil, že navrhovateľ dňa 23.11.2015 dobrovoľne vycestoval z územia Slovenskej republiky do krajiny pôvodu v rámci asistovaného dobrovoľného návratu do domovského štátu.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 a 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 a 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že navrhovateľovi, ktorý mal úspech vo veci ich náhradu priznal podľa vyčíslenia jeho právnej zástupkyne v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vo výške spolu 592,88 EUR titulom trov právneho zastúpenia za 4 úkony právnej pomoci po 139,83 Eur (559,32 Eur):

- 1/ prevzatie a príprava právneho zastúpenia (§ 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky),
 - 2/ napísanie opravného prostriedku zo dňa 02.11.2015 (§ 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky),
 - 3/ účasť na pojednávaní dňa 30.11.2015 (§ 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky),
 - 4/ napísanie odvolania dňa 15.12.2015 (§ 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky)
- a režijný paušál 33,56 € (8,39 x 4).

Náhrada za stratu času 13,98 Eur za dve polhodiny podľa § 15 písm. b) v spojení s § 17 ods. 1 vyhlášky - pojednávanie dňa 30.11.2015, t. j. 27,96 Eur.

Celkom: 620,84 Eur

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.